

Dar keletas faktų apie grafą Vladislovą Tiškevičių

Kaip savo straipsnyje „Satyros elegancija senojoje Palangos spaudoje“ rašo Dainora Kaniavienė, tikėtina, kad pirmojo Palangoje leisto laikraščio – savaitraščio „La Limande“ (liet. „Plekšnė“) sumanytojas ir pagrindinis redaktorius buvo Palangos grafaitis Vladislovas Tiškevičius (1865–1936). Tikėtina todėl, kad šis laikraštis buvo pasirašinėjamas slapyvardžiu – M. Monstre (liet. – *M. Pabaisa / M. Baidyklė / M. Išsigimėlis*). Pasak Tiškevičių giminės istorijos tyrinėtojo, muziejininko Juliaus Kanarsko, tokiu slapyvardžiu savo darbus pasirašinėdavo grafaitis Vladislovas Tiškevičius.

1886 m., kai pasirodė pirmasis „La Limande“ numeris, Vladislovas kartu su savo broliais mokėsi Sankt Peterburgo kadetų mokykloje. Vasaromis jie grįždavo į Palangą. Čia Vladislovas kurortinio sezono metu užsiimdavo kultūrinių renginių organizavimu, režisuodavo net spektaklius. J. Kanarsko žiniomis, „La Limande“ sekmadieniais po šv. Mišių Palangos bažnyčios šventoriuje platindavo grafų Tiškevičių vaikų guvernantė ir mokytoja prancūzė Marija Fayard (1832[41]–1891).

„La Limande“ pagrindinis tikslas buvo lengva forma pateikiama informacija sudominti turtingus vasarotojus ir grafų Tiškevičių svečius. Jiems tas leidinys ir buvo skirtas.

Šį prancūzų kalba leidžiamą 4–6 puslapių apimties laikraštį litografijos būdu daugino Klaipėdoje. Leidėjo pavardė nebuvo nurodoma. Pirmasis numeris išspausdintas 1886 m. birželio 22 d., kiti – tų pačių metų birželio 29, liepos 6 ir 13 dienomis. Laikraštyje buvo skelbiamos žinios apie svarbesnius kurorto gyvenimo įvykius, pateikiamos ir kitokios naujienos. Leidinys turėjo teminius skyrelius, tarp jų: „Dvaro naujienos“, „Jūros kronika“, „Vietinė kronika“, „Oficialioji dalis“ („Oficialusis skyrius“, „Neoficialioji dalis“, „Finansinis biuletėnis“, „Prekybos apžvalga“ („Komercijos apžvalga“), „Teatras ir muzika“, „Provincijos paštas“, „Feljetonas“, „Nugirsti pokalbiai“, „Skelbimai“, Komercijos apžvalga“, „Sezono atvykusieji“, „Feljetonas“, „Jūros klimato apžvalga“, „Pokalbis siurprizų parke“, „Provincijos smalsuolis“, „Anonsai“. Skelbiamai informacijai dažniausiai būdavo suteikiamas humoristinis pobūdis, faktai pagražinami, o smulkmenos išpučiamos. Bene objektyviausios žinios būdavo pateikiamos skyrelyje „Atvykusieji poilsiauti“ (jame viešindavo žymiausių kurorto svečių sąrašus). Laikraštis skelbdavo ir apie vasarotojų socialinį statusą. Tarp leidinyje nurodytų 55 į Palangą atvykusių poilsiautojų daugiausiai buvo rusų valdininkų, turtingų žydų.

Kretingos muziejaus direktoriaus pavaduotojas Julius Kanarskas Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos portale www.limis.lt yra pateikęs trumpą Vladislovo

Grafas Vladislovas Tiškevičius (1865–1936) XIX a. pab. Fotografas L. Kovalskis. Nuotrauka saugoma Kretingos muziejuje, KM IF 6891

Tiškevičiaus (1865–1936) biografiją. Jis nurodo, kad V. Tiškevičius buvo „*Juozapo Tiškevičiaus (1830–1891) ir Sofijos Horvataitės (~1839–1919) sūnus, grafas, teisininkas, gydytojas odontologas, Pramonės ir prekybos rėmimo draugijos Varšuvos skyriaus pirmininkas, visuomenės veikėjas, kolekcininkas. Gimė Kretingoje, paveldėjo Lentvario dvarą, 1899 m. rekonstravo rūmus (archit. de Vego ir T. Rostvorovskis), įkūrė peizažinį parką (archit. E.F. Andrè). Lentvaryje įsteigė vaikų darželį, rėmė Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios statybą (1897–1926). Už pasisakymus prieš patvaldytę 1905 m. ištremtas į užsienį, gyveno Italijoje, Milane įkūrė antikvariatą. 1906 m. amnestuotas, grįžo į Lietuvą, išrinktas Rusijos Valstybės Dūmos delegatu. 1907 m. įsteigė Vilniaus mokslo ir meno muziejų, paaukojo jam Vakarų Europos tapybos darbų kolekciją. Palaidotas Lentvario bažnyčioje.*“

Parengė Danutė Ramonaitė-Mukienė